EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 26.6.2024
COM(2024) 264 final

2024/0150 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Artificiell intelligens (AI) medför stora möjligheter, men vissa tillämpningar och användningar kan också skada och äventyra enskilda personers grundläggande rättigheter och andra allmänintressen.

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/[...] om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*AI-akten*) har unionen antagit den första omfattande förordningen om AI och fastställt en global standard. AI-akten antogs den 12 juni 2024 ([1]) och träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*. AI-akten harmoniserar fullt ut reglerna för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i medlemsstaterna ([2]) i syfte att främja innovation och användning av tillförlitlig AI, samtidigt som man skyddar hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter såsom demokrati, rättsstatsprincipen och miljön.

Olika internationella organisationer, som Europarådet, har också intensifierat sitt arbete för att reglera AI, baserat på insikten att AI är gränsöverskridande och att det behövs internationellt samarbete för att hantera gemensamma utmaningar som den tekniken medför.

Sedan juni 2022 har Europarådets kommitté för artificiell intelligens (*AI-kommittén*) ([3]) utarbetat en rättsligt bindande ramkonvention (*konventionen*) för att hantera de potentiella risker som AI utgör för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. Unionen förhandlade fram konventionen på grundval av artikel 216.1 fjärde alternativet i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), enligt vilken unionen får förhandla om[4] och ingå ett internationellt avtal om avtalet ”kan komma att inverka på gemensamma regler eller räckvidden för dessa”. Europeiska kommissionen företrädde unionen i förhandlingarna om konventionen, i enlighet med artikel 218.3 i EUF-fördraget och på grundval av ett rådsbeslut om bemyndigande att inleda förhandlingar på Europeiska unionens vägnar ([5]).

Unionen har deltagit aktivt i förhandlingarna och strävat efter att säkerställa att konventionen är förenlig med unionsrätten och konsekvent med AI-akten, liksom att konventionen – som det första internationella fördraget om AI – håller hög kvalitet och ger mervärde. Därför har konventionens internationella räckvidd också varit ett mål för unionen.

Efter flera förhandlingsrundor godkände AI-kommittén konventionstexten vid sin tionde plenarsession den 11–14 mars 2024. Den 17 maj 2024 antog Europarådets ministerkommitté konventionen, enades om att öppna den för undertecknande i Vilnius (Litauen) den 5 september 2024 i samband med en informell konferens mellan justitieministrarna och

---

1 EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/… om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens), EUT L 2024 ...

2 AI-akten, skälen 1 och 8.

3 Beslut angående arbetet i AI-kommittén vid det 132:a mötet i ministerkommittén – uppföljning (ej översatt till svenska), CM/Inf(2022)20, DD(2022)245.

4 Domstolens dom av den 20 november 2018 i de förenade målen C-626/15 och C-659/16, kommissionen/rådet (Marina skyddsområden Antarktis), ECLI:EU:C:2018:925, punkt 112.

5 Rådets beslut (EU) 2022/2349 av den 21 november 2022 om bemyndigande att inleda förhandlingar på Europeiska unionens vägnar om en Europarådets konvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen, EUT L 311, 2.12.2022, s. 138.

uppmanade medlemmar av Europarådet, andra tredjeländer som deltagit i utarbetandet och unionen att överväga att underteckna den vid detta tillfälle, samtidigt som man påpekade att även andra stater är välkomna att ansluta sig till konventionen ([6]).

Syftet med detta förslag är följaktligen att inleda processen för unionens undertecknande av konventionen, i syfte att senare ratificera den, genom att föreslå att rådet antar ett beslut om bemyndigande för unionen att underteckna konventionen i enlighet med artikel 218.5 i EUF-fördraget. Konventionen är fullt förenlig med unionsrätten i allmänhet, och med AI-akten i synnerhet, och kommer att främja centrala koncept från unionens AI-reglering globalt bland andra medlemmar av Europarådet och viktiga internationella partner som kan komma att bli parter i konventionen.

Konventionens innehåll

Målet med konventionen är att säkerställa att all verksamhet under AI-systemens livscykel är helt förenlig med de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen.

Parterna i konventionen måste genomföra den genom lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa åtgärder eller andra åtgärder som ger verkan åt bestämmelserna, på ett gradvist och differentierat sätt beroende på hur allvarliga och sannolika de negativa konsekvenserna är. I unionen bör konventionen genomföras uteslutande genom AI-akten, som fullt ut harmoniserar reglerna för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system, och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.

Konventionens tillämpningsområde omfattar AI-system som potentiellt inkräktar på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen, på ett differentierat sätt. Principerna och skyldigheterna i konventionen kommer att gälla för verksamhet under AI-systemens livscykel som utförs av myndigheter eller privata aktörer som agerar på deras vägnar. När det gäller den privata sektorn är parterna skyldiga att hantera risker och konsekvenser som följer av privata aktörers verksamhet under AI-systemens livscykel på ett sätt som stämmer överens med konventionens mål och syfte; det är dock upp till dem att välja om de vill tillämpa skyldigheterna i konventionen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Parterna måste avge en förklaring om sitt val i detta avseende när de undertecknar eller ansluter sig till konventionen. Unionen bör vid ingåendet av konventionen avge en förklaring om att unionen, genom AI-akten och andra relevanta unionsregelverk, kommer att genomföra principerna och skyldigheterna i kapitlen II–VI i konventionen när det gäller verksamhet som bedrivs av privata aktörer som släpper ut AI-system på marknaden, tar dem i bruk och använder dem i unionen.

AI-verksamhet med anknytning till nationell säkerhet omfattas inte av konventionen, under förutsättning att den under alla omständigheter måste bedrivas på ett sätt som är förenligt med tillämplig internationell människorättslagstiftning och med respekt för demokratiska institutioner och processer. Konventionen omfattar inte heller forskning och utveckling avseende AI-system som ännu inte gjorts tillgängliga för användning, såvida inte testning eller liknande verksamhet potentiellt kan inkräkta på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. I enlighet med Europarådets stadga omfattas frågor som rör nationellt försvar inte av konventionen.

Konventionen innehåller dessutom en rad allmänna skyldigheter och grundläggande principer, bland annat skydd av människans värdighet och individens självbestämmande samt främjande av jämlikhet och icke-diskriminering. Vidare fordrar den respekt för integritet och skydd av personuppgifter, tillsammans med transparens och tillsyn för att säkerställa ansvarsskyldighet

[6] CM/Del/Dec(2024)133/4.

och ansvar. En princip ägnas också åt säker innovation och säkra experiment i kontrollerade miljöer.

Ett särskilt kapitel om rättsmedel innehåller åtgärder som syftar till att säkerställa att tillgängliga och effektiva rättsmedel finns att tillgå vid kränkningar av de mänskliga rättigheterna till följd av verksamhet under AI-systemens livscykel. Kapitlet innehåller också verkningsfulla rättssäkerhetsgarantier och skyddsåtgärder för personer vars rättigheter har påverkats väsentligen av användningen av AI-system. Man bör dessutom få information om att man interagerar med ett AI-system och inte med en människa.

Konventionen innehåller vidare ett kapitel om åtgärder för bedömning och begränsning av risker och negativa konsekvenser vilka ska genomföras regelbundet för att identifiera faktiska och potentiella konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen och vidta lämpliga förebyggande och begränsande åtgärder.

Vidare anges i konventionen att parterna bör bedöma behovet av förbud eller moratorier för vissa tillämpningar av AI-system som anses oförenliga med respekten för de mänskliga rättigheterna, demokratins funktion eller rättsstatsprincipen.

Konventionen föreskriver en uppföljningsmekanism inom en partskonferens bestående av företrädare för parterna som regelbundet ska samråda i syfte att underlätta en effektiv användning och ett effektivt genomförande av konventionen. Den föreskriver även en mekanism för internationellt samarbete – både mellan parterna i konventionen och med tredjeländer och berörda parter – för att uppnå konventionens syfte.

Varje part bör dessutom internt inrätta en eller flera effektiva mekanismer för att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna i konventionen, så som de givits verkan av parterna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Konventionen fastställer allmänna principer och skyldigheter för skydd av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen vilka är helt förenliga med och anpassade till målen i AI-akten och de detaljerade kraven för AI-system och de skyldigheter som åläggs leverantörer och tillhandahållare av sådana system.

Konventionens definition av AI-system är helt i linje med definitionen i AI-akten, eftersom båda bygger på definitionen av sådana system i AI-principerna från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) ([7]), vilket säkerställer en gemensam förståelse av vilken digital teknik som utgör AI.

Både konventionen och AI-akten har också en riskbaserad hållning till regleringen av AI-system och innehåller särskilda bestämmelser för risk- och konsekvensbedömningar och riskreducerande åtgärder. AI-akten innehåller i synnerhet ett antal relevanta förbud och högriskanvändningsfall för AI-system i alla offentliga och privata sektorer, även på området demokrati och rättvisa. AI-aktens detaljerade regler och förfaranden för utveckling, utsläppande på marknaden och införande av AI-system på dessa områden kommer således att säkerställa att de grundläggande rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen respekteras under hela AI-livscykeln.

[7] OECD:s definition av ett AI-system uppdaterades den 8 november 2023 [C(2023)151 och C/M(2023)14 punkt 218] för att säkerställa att den fortsätter att vara tekniskt korrekt och återspegla den tekniska utvecklingen, även när det gäller generativ AI.

Konventionen innehåller principer och skyldigheter som redan omfattas av AI-akten, t.ex. åtgärder för att skydda mänskliga rättigheter, säkerhet och tillförlitlighet, ansvarsskyldighet och ansvar, dataförvaltning och dataskydd, transparens och tillsyn, jämlikhet och icke-diskriminering, digitala färdigheter och digital kompetens.

Transparens är ett annat gemensamt inslag i båda de rättsliga instrumenten, bland annat åtgärder för identifiering av AI-genererat innehåll och information till personer som interagerar med AI-system. Båda de rättsliga instrumenten innehåller också relevanta bestämmelser om risk- och konsekvensbedömningar och riskhantering, loggning, utlämnande av uppgifter (till bemyndigade organ och myndigheter och, i förekommande fall, berörda personer), spårbarhet och förklarbarhet, säker innovation och säkra experiment i kontrollerade miljöer samt ett antal åtgärder för att möjliggöra effektiva rättsmedel, bland annat rätten att begära och få information och lämna in klagomål till en behörig myndighet samt rättssäkerhetsgarantier.

Det tillsynssystem som föreskrivs i konventionen är också helt förenligt med AI-aktens övergripande system för styrning och efterlevnadskontroll, som består av efterlevnadskontroll på unionsnivå och nationell nivå, med förfaranden för ett konsekvent genomförande av unionsreglerna i medlemsstaterna. Närmare bestämt föreskriver konventionen en eller flera effektiva tillsynsmekanismer på inhemsk nivå vars skyldigheter måste fullgöras på ett oberoende och opartiskt sätt och som måste omfatta de befogenheter, den sakkunskap och de resurser som krävs för att man effektivt ska kunna fullgöra uppgifterna att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna i konventionen, så som de givits verkan av parterna.

AI-akten kommer att vara tillämplig på AI-system som släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används i unionen, medan konventionen har en bredare geografisk räckvidd som omfattar Europarådets medlemmar och tredjeländer runt om i världen som kan komma att bli parter i konventionen. Konventionen utgör således ett unikt tillfälle att främja tillförlitlig AI utanför unionen i ett första internationellt rättsligt bindande fördrag som är rotat i en starkt människorättscentrerad hållning till AI-reglering.

Både konventionen och AI-akten är integrerade delar av regleringen av AI, med konsekventa och ömsesidigt förstärkande åtaganden på flera internationella nivåer och det gemensamma målet att säkerställa tillförlitlig AI.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Konventionen har också gemensamma mål med annan unionspolitik och unionslagstiftning som syftar till att genomföra de grundläggande rättigheter som fastställs i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ([8]).

Principen om jämlikhet och icke-diskriminering som fastställs i konventionen är helt förenlig med unionens lagstiftning mot diskriminering och kommer att främja integrering av jämlikhetshänsyn i utformningen, utvecklingen och användningen av AI-system och ett effektivt genomförande av förbudet mot diskriminering, i enlighet med tillämplig internationell rätt och parternas inhemska rätt.

8 Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, EUT C 326, 26.10.2012, s. 391.

Konventionen är dessutom förenlig med unionens dataskyddsregelverk, inbegripet den allmänna dataskyddsförordningen ([9]), när det gäller de grundläggande rättigheterna till integritet och skydd av personuppgifter med effektiva garantier och skyddsåtgärder som måste finnas för enskilda personer, i enlighet med tillämpliga inhemska och internationella rättsliga skyldigheter för parterna.

De åtgärder i konventionen som är avsedda att skydda parternas demokratiska processer i samband med verksamhet under AI-systemens livscykel är helt förenliga med målen och de detaljerade reglerna i förordningen om digitala tjänster ([10]), som reglerar tillhandahållandet av förmedlingstjänster i unionen i syfte att säkerställa en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö där de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten till yttrandefrihet och rätten att ta emot och sprida information, respekteras. De är också förenliga med förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam ([11]), uppförandekoden om desinformation ([12]) och unionens strategier på området demokrati och fria, rättvisa och motståndskraftiga val ([13]), inbegripet EU:s handlingsplan för demokrati från 2020 ([14]), val- och integritetspaketet ([15]) och nu senast paketet för försvar av demokratin från 2023 ([16]).

Konventionen är förenlig med unionens övergripande digitala strategi i och med att den ska bidra till att främja en teknik för människor, en av de tre huvudpelarna i den politiska inriktning och de mål som tillkännagavs i meddelandet *Att forma EU:s digitala framtid* ([17]). Meddelandet syftar till att säkerställa att AI utvecklas på ett sådant sätt att mänskliga rättigheter iakttas och människor kan känna förtroende, så att Europa blir rustat för den digitala tidsåldern och de närmaste tio åren blir till det digitala decenniet ([18]).

Den europeiska förklaringen om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet ([19]) innehåller dessutom flera digitala rättigheter och principer som ligger i linje med konventionens mål och principer, då båda instrumenten främjar en starkt människorättsbaserad hållning till teknik.

Konventionen är också förenlig med EU:s strategi för barnets rättigheter ([20]) och den europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+) ([21]), som syftar till att säkerställa att barn skyddas, respekteras och ges egenmakt online så att de kan hantera de utmaningar som nya virtuella världar och AI innebär.

---

9 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

10 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), EUT L 277, 27.10.2022, s. 1.

11 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam, PE/90/2023/REV/1, EUT L, 2024/900, 20.3.2024.

12 https://disinfocode.eu/introduction-to-the-code/

13 Skydda demokratin – Europeiska kommissionen (europa.eu).

14 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_sv

15 https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_sv

16 Meddelande från kommissionen om försvar av demokratin, COM/2023/630 final.

17 Meddelande från kommissionen, *Att forma EU:s digitala framtid*, COM(2020) 67 final.

18 Meddelande från kommissionen, *Digital kompass 2030:den europeiska vägen in i det digitala decenniet*, COM(2021) 118 final.

19 Europeisk förklaring om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet, COM(2022) 28 final.

20 Meddelande från kommissionen, *EU:s strategi för barnets rättigheter*, COM(2021) 142 final.

21 Meddelande från kommissionen, *Ett digitalt decennium för barn och ungdomar: den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)*, COM(2022) 212 final.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Förslaget till beslut om bemyndigande att underteckna konventionen på unionens vägnar föreläggs rådet i enlighet med artikel 218.5 i EUF-fördraget.

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.5 i EUF-fördraget är främst beroende av avtalets syfte och innehåll. Enligt fast rättspraxis gäller att om en bedömning visar att det finns två avsikter med en unionsrättsakt eller att den har två beståndsdelar, och om en av dessa kan identifieras som den huvudsakliga eller avgörande avsikten eller beståndsdelen, medan den andra endast är av underordnad betydelse, ska rättsakten ha en enda rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till den huvudsakliga eller avgörande avsikten eller beståndsdelen.

När det gäller den materiella rättsliga grunden sammanfaller konventionens materiella tillämpningsområde med AI-aktens ([22]) tillämpningsområde, även när det gäller undantaget för forskning och utveckling, nationell säkerhet och försvarsverksamhet. Principerna och skyldigheterna i konventionen sammanfaller med de mer detaljerade kraven för AI-system och de särskilda skyldigheter som leverantörer och tillhandahållare av sådana system har enligt AI-akten och annan relevant unionslagstiftning. Om rådet antar det föreslagna beslutet och unionen undertecknar konventionen kommer AI-akten att utgöra den unionslagstiftning som främst genomför konventionen i unionens rättsordning genom fullt harmoniserade regler om utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen vilka är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inte AI-akten specifikt föreskriver något annat ([23]).

Med tanke på att konventionens tillämpningsområde och mål är anpassade till och helt förenliga med AI-aktens dito, och att det personliga och materiella tillämpningsområdet för båda de rättsliga instrumenten sammanfaller, är den materiella rättsliga grunden för ingåendet av konventionen artikel 114 i EUF-fördraget, som är den primära rättsliga grunden för AI-akten.

Internationella avtals karaktär (”enbart EU”-avtal eller blandat avtal) beror på det specifika ämnets förenlighet med unionens befogenheter.

Enligt artikel 3.2 i EUF-fördraget har unionen exklusiv befogenhet ”att ingå ett internationellt avtal [...] i den mån ingåendet kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa”. Ett internationellt avtal kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dem när det område som avtalet gäller i stor utsträckning omfattas av unionsrätten ([24]).

Konventionens personkrets stämmer helt överens med AI-akten, då båda de rättsliga instrumenten i princip gäller både offentliga och privata aktörer (med frivillig tillämpning av

---

22 Antagen av rådet den 21 maj 2024; förväntas offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* i juli 2024.

23 Se artikel 1 och skäl 1 i AI-akten.

24 T.ex. mål C-114/12, Europeiska kommissionen/Europeiska unionens råd (Skydd för radio- och televisionsföretags närstående rättigheter), ECLI:EU:C:2014:2151, punkterna 68–69; domstolens yttrande 1/13 Tredjelands anslutning till Haagkonventionen, EU:C:2014:2303, punkterna 71–74; mål C-66/13, Green Network, EU:C:2014:2399, punkterna 27–33; domstolens yttrande 3/15, Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp, ECLI:EU:C:2017:114, punkterna 105–108.

konventionens principer och skyldigheter på andra privata aktörer än de som agerar på uppdrag av myndigheter), medan ingetdera instrumentets materiella tillämpningsområde omfattar AI-verksamhet som rör nationell säkerhet, försvar och forskning.

Eftersom konventionens personliga och materiella tillämpningsområde sammanfaller med AI-aktens dito kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i EUF-fördraget. Följaktligen bör unionen anses ha exklusiv extern befogenhet att ingå konventionen, och konventionen bör undertecknas på unionens vägnar som ett ”enbart EU”-avtal, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

- **Proportionalitetsprincipen**

Konventionen går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det politiska målet att utveckla en enhetlig hållning till AI-reglering på internationell nivå.

Konventionen inrättar en övergripande rättslig AI-ram som tillåter flexibilitet och gör det möjligt för parterna att konkret utforma genomföranderamar. Den riskbaserade metoden säkerställer också att reglerna är proportionerliga och gör det möjligt att differentiera genomförandeåtgärderna på ett sätt som står i proportion till riskerna, på liknande sätt som AI-akten.

- **Val av instrument**

Det valda instrumentet är ett förslag till rådets beslut i enlighet med artikel 218.5 i EUF-fördraget.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Europeiska kommissionen har inte genomfört något särskilt samråd med berörda parter om detta förslag.

Utarbetandet av konventionen var en gemensam insats från Europarådets kommitté för artificiell intelligens och involverade Europarådets alla 46 medlemsstater samt observatörsstater, bland annat Kanada, Japan, Mexiko, Heliga stolen och Förenta staterna, samt Europeiska unionen. Dessutom deltog flera andra icke-medlemsstater, däribland Australien, Argentina, Costa Rica, Israel, Peru och Uruguay.

I enlighet med Europarådets åtagande att samarbeta med olika berörda parter inbegrep utarbetandet av konventionen även återkoppling från 68 internationella företrädare från civilsamhället, den akademiska världen, näringslivet och andra internationella organisationer, vilket säkerställde en övergripande och inkluderande ansats. Utarbetandet av konventionen omfattade också samarbete med olika internationella organisationer, bland annat Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationernas organisation för utbildning,

vetenskap och kultur (Unesco). Dessutom bidrog relevanta organ och kommittéer inom Europarådet till processen. Unionens deltagande leddes av Europeiska kommissionen. Företrädare för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska datatillsynsmannen deltog också som observatörer.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Unionens förhandlingspositioner för konventionen har utarbetats i samråd med en särskild kommitté som utsetts av rådet (rådets arbetsgrupp för telekommunikation och informationssamhället).

- **Konsekvensbedömning**

Ej tillämpligt.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Syftet med konventionen är att hantera potentiella risker och skador för de mänskliga rättigheterna genom att säkerställa att verksamhet under AI-systemens livscykel är förenlig med principerna om respekt för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen, samtidigt som man erkänner AI:s potential att skydda och underlätta utövandet av dessa rättigheter i den digitala miljön och förbättra samhällets och miljöns välbefinnande och tekniska framsteg.

De konkreta principer och skyldigheter som föreskrivs i konventionen syftar till att skydda och respektera de mänskliga rättigheterna, förankrade i flera internationella och regionala instrument ([25]), såsom de är tillämpliga på parterna, inbegripet unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och internationella instrument om mänskliga rättigheter som unionen har ingått.

Konventionen fastställer således en gemensam minimistandard för tillämpningen av skyddet av de mänskliga rättigheterna i samband med AI, samtidigt som det befintliga skyddet av de mänskliga rättigheterna tryggas och parterna ges möjlighet att tillhandahålla ett mer omfattande skydd med strängare skyddsåtgärder.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Konventionen föreskriver finansiella bidrag från icke-medlemsstater till partskonferensens verksamhet. Alla medlemmar i Europarådet kommer att bidra via Europarådets ordinarie budget i enlighet med Europarådets stadga, medan parter som inte är medlemmar kommer att lämna bidrag utanför budgeten. Bidraget från en part som inte är medlem i Europarådet ska fastställas gemensamt av ministerkommittén och den berörda parten.

[25] Såsom 1948 års allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, 1950 års konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (ETS nr 5), 1966 års internationella konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, 1966 års internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, 1961 års europeiska sociala stadga (ETS nr 35), med respektive tillhörande protokoll, samt 1996 års reviderade europeiska sociala stadga (ETS nr 163), Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter från 1989 och Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning från 2006.

Konventionen inkräktar inte på parternas inhemska lagar och andra författningar om budgetbefogenheter och förfaranden för budgetanslag. Den gör det möjligt för icke-medlemsstater att lämna bidrag inom de godkända budgetramar som fastställts av deras lagstiftande makt, utan att det påverkar eventuella tidigare överenskommelser.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Partskonferensen bestående av företrädare för parterna kommer att övervaka att konventionens mål faktiskt uppnås och att bestämmelserna genomförs av parterna.

Varje part måste lämna in en rapport till partskonferensen inom de första två åren efter anslutningen, och därefter med jämna mellanrum, där den i detalj redogör för de åtgärder som vidtagits för att genomföra konventionen.

Parterna uppmanas vidare att samarbeta för att uppfylla konventionens mål. Detta internationella samarbete kan omfatta utbyte av relevant information om AI och dess potential att inverka negativt eller positivt på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen.

För att säkerställa en effektiv övervakning och ett effektivt genomförande måste varje part utse en eller flera effektiva interna tillsynsmekanismer.

2024/0150 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114 jämförd med artikel 218.5,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Den 21 november 2022 bemyndigade rådet Europeiska kommissionen att inleda förhandlingar på unionens vägnar om Europarådets konvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen (*konventionen*). Europeiska kommissionen har förhandlat om konventionen på unionens vägnar. Den 17 maj 2024 slutfördes förhandlingarna med framgång genom att konventionen paraferades och antogs av Europarådets ministerkommitté ([26]).

(2) I konventionen fastställs allmänna principer och skyldigheter som parterna i konventionen bör iaktta för att säkerställa skyddet av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen i samband med verksamhet under livscykeln för AI-system (artificiell intelligens).

(3) Den 12 juni 2024 antog unionen, främst på grundval av artikel 114 i EUF-fördraget, förordning (EU) 2024/... (*AI-akten*) ([27]) som föreskriver fullständigt harmoniserade regler för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen vilka är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inget annat uttryckligen anges i AI-akten. I unionen sker genomförandet av konventionen uteslutande genom AI-akten och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.

(4) Eftersom konventionens personliga och materiella tillämpningsområde sammanfaller med AI-akten och andra relevanta unionsregelverk kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Följaktligen har unionen exklusiv extern befogenhet att underteckna konventionen, varför endast unionen bör bli part i konventionen, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

---

[26] RÅDETS BESLUT (EU) 2022/2349 av den 21 november 2022 om bemyndigande att inleda förhandlingar på Europeiska unionens vägnar om en Europarådets konvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen, EUT L 311, 2.12.2022, s. 138.

[27] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/… om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens), EUT L 2024 ...

(5) I enlighet med fördragen är det Europeiska kommissionens uppgift att säkerställa undertecknandet av konventionen, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Undertecknandet av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen (*konventionen*) godkänns härmed på unionens vägnar, med förbehåll för att konventionen ingås.

Texten till den konvention som ska undertecknas åtföljer detta beslut.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft den .

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande